

Trag Biljke NEDELJNIK #088 - Predatori koji su aktivni u ovoj nedelji.

Datum: 25. Jun

... jer nekada nebo piše velike balade... , Balašević

Kratak sadržaj:

Ovo mnogi ljudi zaboravljaju...

Nadin kutak

5 grešaka zbog kojih nemate rezultate kakve želite

Podsetnik na konsultacije uživo

Koji su nam predatori aktuelni u ovoj nedelji?

Šta sadimo nakon berbe krompira?

Podsetnik na važne rokove

Obaveštenje o novim ponudama

Ova nedelja je bila čudna. Hodala sam okolo sa knedlom u grlu. Kakav opis za prolivenu čašu i suze koje su na vrh oka u svakom trenutku.

Takvo stanje nisu izazvali predatori, niti biljke koje se jogune, izazvala ga je Mirjana.

Hodala sam hodnicima gerijatrije i čula tiho jecanje. Prišla sam joj i videla kako se suze slivaju niz lice ove tihe žene. Za nju će vam svako reći da je nečujna, kao da ne postoji. Nekoliko puta smo kratko razgovarale i iz njenog lica izbija posebna sofisticiranost misli i duha, a lice odaje nesvakidašnju lepotu. Svaki put kada je vidim zapitam se o sudbini, snovima, životnim odlukama i uzroku kao posledici.

Plakala je zbog kaše jer joj se ukus nije dopao. Gledala sam kako se slivaju suze zbog večere, ali se zapravo njen život slomio nad tim tanjirom. Ima dana kada sve u vama pukne, a eksplozija se čuje preko „sedam mora“ i tada je važno da niste sami. Nije bila ni ona. Stajala sam pored nje.

Kada idem tamo moja torba je puna trista čuda. Nađu se tu čokoladice, bombone, neki sok, jogurt jer ne znam koga ću da sretnem i kome će trebati malo pažnje pa makar i na taj način.

Oplakivala je Mirjana nad tim tanjirom celi svoj život, sudbinu koja je zakovala tu, telo koje je postalo ljuštura, noge koje godinama nisu hodale, dane koje provodi sa nepokretnima gledajući u televizor ukoliko joj neko uključi. Tu kašu je jela nebrojeno puta, ali ovog dana duša se nad njom slomila.

Rekla sam joj da ne mora da jede kašu jer u torbi imam divan keks sa posebno mekanom čokoladom i voćni jogurt od višnje i počela sam da je hranim. Rekla sam joj da se nasmeje bar malo jer je jako lepa kada se smeje. Prijao joj je jogurt, hladan je bio, a u sobi sparno.

I kako su odmicali zalogaji počela da se smeje i sama. Rekla sam joj da ću joj dolaziti svaki drugi dan i donosiću joj obavezno keks i jogurt. Pokušaću da budem svetla tačka u njenom danu.

Izletela sam iz doma i počela da plačem. Sela sam na klupu i isplakala svaki prizor koji sam videla tamo. Kako ima teških sudbina! Isplakala sam svu nezahvalnost koju osetim nad banalnim problemima koji me sapliću. Isplakala sam njene suze.

Tada me zapljusnuo gust miris lipe. Tri ogromne lipe su pokušale da me umire.

Ove nedelje možda nisam najbolje razumela brigu zbog grinja, lisne vaši, plamenjače, predatora... iako nemam pravo da mi te brige budu banalne. Svaka briga je legitimna.

Ove nedelje nisam saosećala najbolje sa odustajanjem, jadima jer nešto ne ide. Iako je svaki jad legitiman.

Ove nedelje nisam najbolje razumela strahove jer hodamo, smejemo se, trčimo i baštovanimo. Iako je svaki strah legitiman.

Trebalo mi je vremena da progutam tu knedlu u grlu.

Srećna sam jer mogu da dodirujem list sa grinjom, gubim biljke zbog stenica, gledam kako mi voluharica jede cveklu. Postoje trenuci koji me vrate na fabrička podešavanja.

Svega će biti, sezona je tek počela.

OVO MNOGI LJUDI ZABORAVLJAJU...

Ako ništa ne želi da jede vaše biljke osim vas, vaša bašta nije deo ekosistema i s njom nešto nije u redu.

To je zapravo obrnuta logika od one od koje krećete u baštovanstvo, a temelj te logike su strahovi. I sama sam bila u vašoj koži i bojala se svake promene na biljkama dok nisam odlučila da moja bašta nije tek neka životna avantura, već izbor za celi život i da moramo ona i ja da krenemo od početka kako dolikuje.

Dobar dan bašto, ja sam Biljana.

I tek tada, shvatajući da je bašta životni poziv, otvorila su se polja za posmatranje i razumevanje predatorskog lanca u zemlji i iznad nje.

Da li bašta u kojoj ni jedna biljka nije oštećena može da bude deo ekosistema?

Da li integralni sistemi funkcionišu tako da jedne (korisne) insekte privlače u baštu, a druge (štetne) odbijaju?

Da li se samo pozicioniranjem začinskih biljaka i cveća može održavati stanje bašte bez napada gde su sve biljke kao iz izloga?

To su teme o kojima puno razmišljam nakon poslednjih konsultacija uživo. **Jer bašta u kojoj ni jedan predator ne živi nije deo prirode.**

Za takvu baštu imam pitanja: gde su ti bube, gmizavci, gljivice? Gde je na tvojim biljkama rđa? Nema pepelnice? Nema lisne vaši? Zašto su pobile od tvoje bašte?

Biljke koje su kao iz izloga bez i jedne rupice nisu prirodne biljke, a svako ko snima i promoviše takvu mogućnost šalje opasne poruke koje su zamka i osnov za odustajanje. Ja sam virtuoz u mešovitoj sadnji i kada vidite moje biljke možete da primetite da imaju otiske celog predatorskog lanca i tako i treba da bude.

Mešovita sadnja ima za cilj da čuva biljke, sakrije ih i ojača, ali ona ne služi za etiketiranje biljaka pa će ciljano da odbije štetne, a da privuče korisne članove lanca u baštu. Ne možete imati bubamare ako nemate lisne vaši jer se one hrane njima. Ne možete imati bogomoljke koje su prirodni insekticidi ako nemate lisne vaši, sovice, zlatice...

Predatorski lanac funkcioniše tako što je svako nekome hrana i ako nemate biljke koje su nekome hrana nema ni lanca u vašoj bašti.

Ujedi na biljkama su nešto na šta one pristaju, ali i za to postoji mera. Faza u kojoj biljka posustaje je faza kada je potrebno da se umešamo i primenimo neki od prirodnih rešenja.

Bašta kao životni izbor uči vas posmatranju. Ona vas ujedno i oslobađa strahova jer kao što postoje bića u predatorskom lancu koja ne poznajemo dovoljno tako su deo tog lanca ono što nam je poznato, a to su naše biljke. Bašta je povezani sistem i biljke nipošto ne bi trebalo posmatrati izolovano. Kada to sve povežete u celinu shvatićete da vaše biljke mora nešto da jede jer se i one same hrane organskom materijom.

Kada je u pitanju prirodna zaštita biljaka važno je da ispratite 4 koraka:

1. Prepoznavanje problema! Da li je u pitanju problem koji zahteva reakciju. Ako da, da li je u pitanju problem koji zahteva brzu reakciju, agresivniju ili je dovoljna dohrana.
2. U skladu s tim potrebno je da razlikujete ko su vam pomagači u bašti pa istražujte svoj predatorski lanac. Razlikovanje je ključ u povezivanju sistema u celinu. Ali nekada to i nije sasvim jednostavno jer malo je predatora koji se dele na strogo korisne i štetne. Cilj je ovde važan. Ja sam znala zašto dopuštam i neki gubitak jer ono što sada imam **s pravom zovem rajem**.
3. Kada utvrdite o kakvom se problemu radi izaberite prirodni preparat i blagovremeno reagujte. To mogu da budu insekticidi, fungicidi, dohrane, zamke...
4. Kada je u pitanju integralni sistem zaštite tu su bitne biljke zaštitnice jer one sigurno ne dele predatore na korisne i štetne pa nisu same po sebi dovoljne kao celovita zaštita, ali su ključ za postizanje biodiverziteta u bašti. To su biljke bankari, indikatori, repelenti, zamke, barijerne biljke, čistači tla, regulatori štetnih insekata, ali i korisnih u bašti.

Nakon što sam donela odluku da živim svoj izbor i da ne pristupam bašti kao avanturi, učila sam puno o svom predatorskom lancu. Pratila sam njihove razvojne cikluse, odvojila grupu koja mi pravi nevolje u bašti i zatim i njih filtrirala na moje predatore i one koji to nisu. Stekla sam tako uz sve ove silne godine veliko iskustvo i drago mi je da mogu na ovaj način da ga delim sa vama.

Uz prepoznavanje lanca, detektovanje problema i faza kada se pojavljuju istraživala sam resurse i njihovu primenu. Istražila sam upotrebu svake biljke koja je deo mog ekosistema, ali i svake začinske biljke u kuhinji jer nekada se jednostavna rešenja nalaze baš ispred nas, a mi ih ne vidimo. Nije mi nikada bilo teško da mućkam preparate, isprobavam na suncu, nakon kiše, u ranu zoru ili pred noć kako bih stekla uvid u najbolji učinak. I biljke su pristale na ovu moju igru alhemičara.

Sistem je povezan i bašta je samoodrživa kada u bašti ostvarite predatorski lanac, kada prepoznate biljke kao resurse i koristite svoje resurse za pripremu prirodnih preparata kao rešenja za probleme u bašti.

Znate da sam vam pominjala da me čeka pisanje jedne jako važne brošure i sada mogu malo više da vam kažem o tome.

Ideja je bila da na jednom mestu dobijete sve što vam je potrebno za uspešnu zaštitu biljaka tokom cele godine, zauvek.

A to je:

- Prepoznavanje problema u bašti na vreme.
- Prepoznavanje korisnih predatora (čijim uklanjanjem možete da napravite veliku štetu).
- Zbirka recepata prirodnih preparata za zaštitu i dohranu biljaka.
- Sadnja biljaka zaštitnica u bašti.

Celi krug koji vas dovodi do samostalne bašte i da umesto stresa i brige kada se pojavi problem, imate rešenje i sigurnost svaki put.

Pišući shvatila sam da je to zaista mnogo informacija i da moram da smislim način kojim će svima biti jednostavno da pristupe ovom rešenju, a ujedno i da što pre možete da dođete do svog primerka, jer su problemi u bašti uveliko aktuelni.

Poslednjih par meseci radimo na Paketu Prirodna Zaštita Bašte koji će biti od velike koristi svima vama. Sastoji se iz nekoliko delova:

1. Zbirka sa receptima prirodnih preparata

Tu sam izdvojila prvu zbirku recepata iz moje velike kolekcije koje sam godinama sakupljala. U pitanju je digitalni format i možete da je odštampate. Svaki recept je nastao kao zbirno iskustvo jer nije testiran samo u mojoj bašti već u baštama širom sveta. Najvažnije je da se recepti testiraju u različitim mikroklimatima kako bi se doradila i mera i primena.

2. Video vodič za prepoznavanje korisnih saveznika u bašti.

Tu sam izdvojila 34 predatora koji su vaši pomagači i potrudila se da vas upoznam sa njima. Kada uđete u baštu punu insekata, a nemate spoznaju koja je njihova uloga u bašti osećate paniku, ali kada prepoznajete saveznike onda se osećate bezbedno jer znate da deo prirode radi za vas ili uz vas.

3. Video vodič za prepoznavanje štetnih organizama i problema u bašti

Tu sam se potrudila da vam približim 16 najvažnijih problema u bašti jer samim upoznavanjem sa njima znaćete kako da delujete. Obuhvaćene su mere prevencije i

delovanja, upoznavanje razvojnih ciklusa i prvih promena. Od efikasnog prepoznavanja problema zavisi i efikasnost odbrane.

4. Video vodič za postvku biljaka zaštitnica u bašti.

To su upravo barijerne biljke, biljke bankari, indikatori, repelenti, zamke, čistači... a sve su važne za uspostavljanje lanca predatorstva.

Kada razmišljam o pripremi paketa uvek je osnovni parametar šta bi meni bilo od pomoći kada sam počinjala da se bavim baštovanstvom pa je taj parametar i ključan kod pripreme ovog paketa. Sve na jednom mestu i detekcija problema i rešenje za njega!

Paket je na izradi još uvek, ali ćemo se potruditi da bude dostupan što pre, nadam se od 06.07.2026.

NADIN KUTAK

Piše: Nada Radinić

Iz knjige „Što biljke znaju“, autor Daniel Chamowitz:

***...Potpuno ovisimo o biljkama. Budimo se u kućama napravljenima od drva iz šuma Mainea, ulijevamo si šalicu kave skuhanu od zrna uzgojenih u Brazilu, oblačimo majicu od egipatskog pamuka, ispisujemo izvještaj na papiru i vozimo djecu u školu automobilima s gumama napravljenima od kaučuka uzgojenog u Africi i gorivom dobivenim iz drevnih biljaka koje su uginule prije milijuna godina.

Kemikalije izdvojene iz biljaka snižavaju temperaturu (pomislite na aspirin) i liječe rak (Taxol). Pšenica je potaknula kraj jednog doba i početak drugog, a skromni krumpir doveo je do masovnih migracija. Biljke nas i dalje nadahnjuju i zadivljuju: moćne sekvoje najveći su pojedinačni organizmi na Zemlji, alge su među najstarijim oblicima života, a ruže zasigurno izmame osmijeh na svačije lice...

***... Nije široko poznato da je tijekom dvadeset godina nakon objavljivanja znamenitog djela *O podrijetlu vrsta*, Charles Darwin provodio niz pokusa koji i danas utječu na istraživanja biljaka. Darwin je bio fasciniran učincima svjetlosti na rast biljaka, kao i njegov sin Francis. U svojoj posljednjoj knjizi, *Moć kretanja biljaka*, Darwin je napisao: „Postoji iznimno malo [biljaka], kod kojih se neki dio... ne savija prema bočnoj svjetlosti.” Ili manje opširnim modernim engleskim jezikom: gotovo sve biljke savijaju se prema svjetlosti. To ponašanje stalno vidimo kod sobnih biljaka koje se nagnju i savijaju prema zrakama sunčeve svjetlosti koje ulaze kroz prozor. Ovo ponašanje naziva se fototropizam.

Godine 1864. Darwinov suvremenik Julius von Sachs otkrio je da je plava svjetlost glavna boja koja kod biljaka izaziva fototropizam, dok su biljke općenito slijepe za druge boje koje imaju mali učinak na njihovo savijanje prema svjetlosti. Ali nitko u to vrijeme nije znao kako ili koji dio biljke vidi svjetlost koja dolazi iz određenog smjera. U vrlo jednostavnom pokusu, Darwin i njegov sin pokazali su da ovo savijanje nije posljedica fotosinteze, procesa kojim biljke pretvaraju svjetlost u energiju, nego neke urođene osjetljivosti na kretanje prema svjetlosti.

Za svoj pokus, dva Darwina uzgojila su posudu s kanarskom travom u potpuno mračnoj prostoriji nekoliko dana. Zatim su upalili vrlo malu plinsku lampu dvanaest stopa udaljenu od posude i držali je toliko prigušenom da „nisu mogli vidjeti same klijance niti vidjeti crtu olovke na papiru”. Ali nakon samo tri sata biljke su se očito savile prema slaboj svjetlosti. Savijanje se uvijek događalo na istom dijelu mlade biljke, otprilike centimetar ispod vrha. To ih je navelo da se zapitaju koji dio biljke vidi svjetlost.

Darwini su proveli ono što je postalo klasični pokus u botanici. Pretpostavili su da se „oči” biljke nalaze na vrhu klijanca, a ne na dijelu klijanca koji se savija. Provjerili su fototropizam kod pet različitih klijanaca. (Prvi klijanac nije bio tretiran i pokazuje da su uvjeti pokusa pogodni za fototropizam. Drugome je odrezan vrh. Trećemu je vrh prekriven kapicom koja ne propušta svjetlost. Četvrtome je vrh prekriven prozirnom staklenom kapicom. Petome je srednji dio prekriven cijevi koja ne propušta svjetlost.)

Proveli su pokus na tim klijancima u istim uvjetima kao i u početnom pokusu, i naravno, netretirani klijanac savio se prema svjetlosti. Jednako tako, klijanac sa cijevi koja nije propuštala svjetlost oko srednjeg dijela (vidi e) savio se prema svjetlosti. Međutim, ako bi uklonili vrh klijanca ili ga prekrili kapicom koja ne propušta svjetlost, on bi oslijepio i nije se mogao saviti prema svjetlosti. Zatim su promatrali ponašanje biljke u četvrtom slučaju (d): ovaj se klijanac nastavio savijati prema svjetlosti iako je imao kapicu na vrhu. Razlika je bila u tome što je kapica bila prozirna. Darwini su shvatili da staklo i dalje dopušta svjetlosti da osvijetli vrh biljke. U jednom jednostavnom pokusu, objavljenom 1880. godine, dva su Darwina dokazala da je fototropizam rezultat toga što svjetlost udara u vrh izdanka biljke, koji vidi svjetlost i prenosi tu informaciju srednjem dijelu biljke kako bi joj rekao da se savije u tom smjeru. Darwini su uspješno pokazali osnovni oblik vida kod biljaka...

***... Istraživanja biljke *Mimosa pudica* pružila su prekrasan eksperimentalni sustav za razumijevanje svijeta pokreta listova, koji se zatim mogao primijeniti i na druge biljke. *Mimosa pudica* porijeklom je iz Južne i Srednje Amerike — ali se danas uzgaja diljem svijeta kao ukrasna biljka zbog svojih fascinantnih pokretnih listova. Njeni listovi izrazito su osjetljivi na dodir i ako prijedete prstom niz jedan od njih, svi se listići brzo saviju prema unutra i objese. Ponovno se otvore nekoliko minuta kasnije, samo da bi se opet brzo zatvorili ako ih ponovno dodirnete. Ime *pudica* odražava to spuštanje i savijanje. Na latinskom znači „stidljiva”. Biljka je u mnogim područjima poznata i kao „osjetljiva biljka”... ..Karakteristično spuštanje i otvaranje listova mimoze vrlo je slično ponašanju venerine muholovke čak i na razini elektrofiziologije. To je primijetio sir Jagadish Chandra Bose, poznati fizičar koji je postao biljni fiziolog iz Kalkute u Indiji. Dok je provodio istraživanja... ..u predavanju pred Kraljevskim društvom izvijestio da dodir pokreće električni akcijski potencijal koji se širi dužinom lista, što rezultira brzim zatvaranjem listića mimoze... ..Istraživanja su pokazala da, kada električni signal djeluje na skupinu stanica nazvanu pulvinus (jastučićasta struktura), koje su pokretačke stanice koje pomiču listove, to dovodi do spuštanja listova mimoze. Da bismo razumjeli kako pulvinus pomiče listove bez mišića, moramo razumjeti malo osnovne biologije biljnih stanica. Biljna stanica sadrži dva glavna dijela. Protoplast, sličan stanicama životinja, nalik je vodenom balonu: tanka membrana okružuje tekuću unutrašnjost. Ta unutrašnjost sadrži nekoliko mikroskopskih dijelova, uključujući jezgru, mitohondrije, proteine i DNK. Ono što je jedinstveno kod biljnih stanica jest da je protoplast zatvoren unutar drugog dijela, kutijaste strukture koja se naziva stanična stijenka. Stanična stijenka daje biljci

čvrstoću u odsutnosti potpornog kostura. U drvu, pamuku i ljuskama orašastih plodova, na primjer, stanične stijenke su debele i čvrste, dok su kod listova i latica tanke i savitljive. (Zapravo smo nevjerovatno ovisni o staničnim stijkama jer se koriste za stvaranje papira, namještaja, odjeće, užadi, pa čak i goriva.)

Uobičajeno, protoplast sadrži toliko vode da snažno pritišće okolnu staničnu stijenku, što omogućuje biljnim stanicama da budu čvrste i uspravne te da podupiru težinu. Ali kada biljci nedostaje vode, postoji mali pritisak na stanične stijenke i biljka vene. Pumpanjem vode u stanice i iz njih biljka može kontrolirati koliki se pritisak primjenjuje na staničnu stijenku. Stanice pulvinusa nalaze se pri dnu svakog listića mimoze i djeluju poput malih hidrauličkih pumpi koje pomiču listove. Kada su stanice pulvinusa ispunjene vodom, guraju listiće prema otvorenom položaju; kada izgube vodu, tlak pada i listovi se savijaju prema sebi.

Gdje u to ulaze električni akcijski potencijali? Oni su ključni signal koji stanici govori treba li pumpati vodu unutra ili van. U normalnim uvjetima, kada su listovi mimoze otvoreni, stanice pulvinusa pune su kalijevih iona. Visoka koncentracija kalija unutar stanice u odnosu na vanjsku stranu uzrokuje ulazak vode u stanicu u uzaludnom pokušaju razrjeđivanja kalija, što rezultira velikim pritiskom na staničnu stijenku — i uspravnim listovima. Kada električni signal dosegne pulvinus, otvaraju se kalijevi kanali i kako kalij izlazi iz stanice, tako izlazi i voda. To uzrokuje da stanice postanu mlohove. Nakon što signal prođe, pulvinus ponovno pumpa kalij u stanice, a nastali ulazak vode ponovno otvara list.

Kalcij, isti ion koji je ključan za prijenos živčanih signala kod ljudi, regulira otvaranje kalijevih kanala i,..., ključan je za odgovor biljke na dodir...

Ovo je bilo nekoliko manjih dijelova iz vrlo zanimljive knjige koja na znanstveni način objašnjava kako biljke funkcioniraju. Ugodno ljetno štivo kad je vani prevruće da bi se išta radilo ili za čitanje na nekom ručniku uz more kada odete na ljetovanje. Na razumljiv način autor objašnjava kako biljke vide, čuju, osjećaju, pamte, znaju gdje su i s kim su.

Ovih dana svjedočimo kako stoički podnose visoke temperature, a promatrajući svoje bamiye, paprike, salate, krastavce... dok „prkose“ suncu sjetila sam se ove knjige i prenijela vam neke tekstove da nam svima umanje zabrinutost koju osjećamo krivo misleći da su bespomoćne. Bespomoćne su samo onda ako smo im mi sami onemogućili da budu ono što jesu, a i tada se većina njih snađe i nekako dođe do sjemena - onog čemu teži još iz stadija klijanja.

Na blogu „Probaj ovako!“ sam stavila link na predavanje Daniela Chamovitza na temu iz spomenute knjige, pa ako razumijete engleski, zanimljivo je pogledati. Također i još neki sadržaji čekaju da ih pogledate ako nađete vremena.

link na blog: [nadin-kutak-88](#)

Lijep pozdrav!

5 GREŠAKA ZBOG KOJIH NEMATE REZULTATE KAKVE ŽELITE

Postoje neki sitni postupci koje baštovani zanemaruju često, ali se puno odražavaju na rezultate i berbu. To su više saveti koji vam promiču, pa upravo tako nastaje razlika između baštovana koji beru pune korpe plodova i onih kod kojih biljke stagniraju.

Izdvojila sam 5 takvih propusta i ispostavlja se da, iako se na prvi pogled čini o sitnicama, neki od njih mogu da vas koštaju sezone.

Prvi propust: mešavina 321. Prva komponenta u toj mešavini je zemlja. Ako u toj mešavini upotrebite glinenu zemlju biljke će stagnirati jer će slabije nicati. Nakon zalivanje glina se pretvara u tvrdnu materiju koju biljke teško probijaju. Druga komponenta u toj mešavini je kompost i ako upotrebite kompost koji je suv i ima puno kokosovih vlakana gnezda se brzo isušuju i biljke stagniraju. Treća komponenta ove mešavine je stajnjak i ako ga ne stavite dovoljno biljke nemaju početnu hranu. Ne sme se staviti svež stajnjak u mešavinu, niti stajnjak koji ima krupne komade slame. Granulirani stajnjak se mora staviti u dovoljnoj dozi – 3 šake na kantu od 10 l mešavine zemlje i komposta u odnosu 3:2.

Drugi propust: plitko posađene biljke. Biljke koje su plitko presađene ne razvijaju dubok koren i na početku razvoja se već muče i takve su podložne virusnim infekcijama. Ovaj propust se naročito odražava na uspeh u uzgoju paradajza i paprika, ali i tikvica ako ih uzgajate iz presade.

Treći propust: presadnja na Suncu ili u lošim uslovima. Ako prerano presađujete biljke one ulaze korenom u hladnu zemlju i to je svojevrsni stres za njih. Ako biljke presađujete na jakom Suncu i visokim temperaturama, takođe su izložene stresu. Biljke koje su izložene stresu podložne su kasnije virozama, bakteriozama i gljivičnim infekcijama. To vam je jednako kao kod ljudi koji imaju loš imunitet pa su često skloni infekcijama.

Četvrti propust: propuštanje rokova, kašnjenje i najvažnije: nepoznavanje svojih mikroklimatskih uslova. Navešću kao primer majski rasadnik. Rok za setvu je 20 dana, ali ako se zakasni onda biljke neće biti dovoljno jake da izdrže niske temperature jer majski rasadnik nam ulazi u zimsku zonu. Ako se majski rasadnik i postavi na vreme, a kasni se sa presadnjom opet imamo propust jer biljke neće stići da ojačaju ili da formiraju plodove do novembra kada na kontinentu biljke uveliko ulaze u hibernaciju. S druge strane rok za presadnju majskog rasadnika je dug i traje dva meseca, ali je i u ovom slučaju važno prepoznati svoj mikroklimat. Ako ste već presadili majski rasadnik u prošloj sezoni, a niste dobili dobre rezultate onda razmislite o propustu. Vrlo je moguće da vaš mikroklimat zahteva da u početnom delu roka obavite presadnju. To su na prvi pogled sitni propusti (par dana levo ili desno), a mogu da vas koštaju očekivane berbe.

Peti propust: možda i fatalan je to što baštovani mešaju seno i slamu. Seno za svoju razgradnju ne treba N koliko treba slama. Zato je seno najbolji izbor za postavku PMova. Baštovani koji su za uslojavanje koristili slamu imali su problem kod uzgoja nekih kultura. Slama koristi N za svoju razgradnju, a ako se kod uslojavanja takvih PMova koristi loš granulirani stajnjak imamo veliki zastoj na gredici. Ovakve kombinacije mogu s pravom da zovem fatalnim i zbog njih se može izgubiti sezona.

Naravno, za sve ove propuste postoje rešenja. Ako ste se prepoznali u ovom tekstu i napravili neki od ovih propusta sve o rešenjima možete da pogledate u novoj epizodi koja je izašla u utorak na YouTube kanalu.

NAJAVA KONSULTACIJA UŽIVO

Narednog utorka održaće se sada već naš „tradicionalni susret“ na jutjub kanalu gde odgovoram na sva vaša pitanja. Sigurna sam da se nakupilo puno pitanja jer konsultacije održavamo jednom u dve nedelje, a već su nam se svi predatori u bašti probudili.

Postoje neka mala pravila u vezi sa ovim terminom: pitanja možete da postavljate do 21:00, a link za konsultacije uživo otvaramo za komentare neposredno pre 20:00. Ova pravila su nastala jer je pitanja puno, pa moramo da imamo neku granicu za postavljanje istih jer i pored tog ograničenja ostajemo na lajvu do 23:00 (prosečno).

A link otvaramo neposredno pre uključjenja jer nas je nekoliko puta kada smo link otvarali ranije već dočekalo više od stotinu pitanja pre samog početka lajva.

Družimo se u utorak na jutjub kanalu od 20:00!

KOJI SU NAM PREDATORI AKTUELNI?

Mislim da je važno da se povremeno uvede ova rubrika u Nedeljnik kako biste se pripremili za borbu i pravovremenu reakciju, jer to je važno za uspešnu zaštitu biljaka.

S obzirom da su Učionice pune baštovana iz gotovo svih delova sveta, ali posebno iz Evrope i regiona, predatori su nešto što nam je zajedničko. Ako se u jednoj klimatskoj zoni pojavi grinja, plamenjača, smrdibube... neće proći mnogo vremena dok se taj problem proširi regionalno. Zato ću vas povremeno informisati o aktuelnim nam problemima u baštama.

Trenutno nam se na primorju plamenjača smirila pa u skladu sa toplotnim talasom svi možemo da odahnemo kada su u pitanju gljivične infekcije. Ali jako toplo i suvo vreme pogoduje mnogobrojnim insektima pa su nam trenutno aktuelni trips, grinja, kupusne stenice, krompirova zlatica.

Smrdibube se polako bude, ali još uvek nisu u ekspanziji.

Lisna vaš se lagani koncentriše i povlači.

Sovice počinju svoj let pa ste u prethodnim Nedeljnicima dobili upozorenje na nje kao i mere koje je potrebno preduzeti.

Čuvajte majske rasadnike! Sovica pozemljuša je uvek aktivna i može da vam promakne lako. Prva promena, prva skraćena biljka u rasadniku je znak da je ona tu pa dobro pregledajte svaki list i površinski sloj zemlje jer se ona tamo krije.

Buhači su uvek aktivni, ali im sada baš i ne odgovara vreme za ekspanziju posebno ako tuširate svoje biljke.

Dakle, od gljivica se odmaramo, ali imamo 4 vrste insekta koji dominiraju scenom u ovoj nedelji pa baštovani OPREZ!

ŠTA SADIMO NAKON BERBE KROMPIRA?

Uglavnom smo svi u berbi mladog krompira. Ako ste pametno birali sorte pa onda ih i pametno sadili onda je na jednoj gredici jedna sorta, i to rana sorta, bez mešanja sa drugim sortama, pa je tako cela gredica usred berbe, a samim tim uskoro i prazna. Svaka gredica se odmah koristi za dalju setvu ili sadnju pa ću vam napisati neke predloge šta možete da sadite nakon krompira i ovo su ujedno ideje koje mogu da iskoriste baštovani koji tek sada, usred juna postavljaju svoje bašte.

Priprema gredice:

Nakon što izvadite sav mladi krompir gredicu je potrebno dohraniti jer je krompir prva kategorija plodoređa, a ova gredica nam ulazi dalje u zimsku zonu i hraniće nas do aprila naredne godine. Iza krompira ostaje dobar kompost pa se može iskoristiti za punjenje gnezda kod setve i sadnje. Na postojeću gredicu stavite malo stajnjaka pa preko njega prosušenu travu ili seno pa sve dobro zalijte. Gredica je sada spremna za setvu.

Predlog broj 1: na gredici možete da posejete krastavce, tikvice i salatu. Bilo koja sorta krastavaca dolazi u obzir. Krastavce sejete u gnezda na razmak od 30 cm i stavljate po dva semena. Tikvice možete takođe da sejete u bilo kojoj sorti. Sejete na 80 cm do 100 cm razmaka i ubacujete po dva semen, ali jedna biljka može ostati u gnezdu. Salata se seje DS u gnezda na 25 cm ili presadite salatu iz majskog rasadnika. Po jedna sadnica ide u gnezdo na 25 cm razmaka. Od sorti birate Atrakciju, Rimsku, Ledenku, Kraljicu leta, Merlot.

Predlog broj 2: ako vam je ostalo nešto od sadnica paradajza možete ih sada iskoristiti. Stavite paradajze na čoškovima, a u sredini možete da posejete krastavce. Naravno, ovde se krastavci uzgajaju u puzajućoj formi. Ako nemate paradajz umesto njega stavite visoku boraniju. Što se sorti tiče bilo koja sorta krastavaca ili boranije se može sejati. Možete da koristite benefit juna jer sve sorte još uvek stignu da završe svoju vegetaciju do prvog mraza i da daju pri tome i svoj maksimum.

Predlog broj 3: na gredici ćete posejati visoku boraniju, nisku boraniju, mrkvu, luk za mladu berbu i grašak. Što se sorti tiče bilo koje sorte svih nabrojanih kultura možete da birate osim graška jer tu imamo ograničenje, u junu se seje samo Mali provansalac.

Predlog broj 4: možete u centralnom delu gredice da posejete na mreži grašak šećerac, a ispred njega mrkvu i nisku boraniju, dok iza njega stavite luk za mladu berbu i cvekl. Grašak šećerac odlično podnosi visoke temperature pa savetujem da bude izbor za jesenju zonu.

Predlog broj 5: nakon što izvadite krompir možete da ostavite sitnije krompire i rasporedite ih na određeni razmak i na taj način ponovo posadite krompir na istoj

gredici. Mladi krompir sporije niče i treba mu mnogo više vremena nego starom krompiru ali daje odlične berbe.

Predlog broj 6: nakon što izvadite krompir na njegovo mesto posadite tikve. Imam odlično iskustvo sa DS tikava nakon krompira i krajem juna.

Epizoda na ovu temu izlazi danas. Osim što u njoj dobijate skice planova u kojima vidite raspored kultura pokazujem vam na licu mesta kako izgledaju ti planovi jer sam izabrala kombinacije koje u mojoj bašti već postoje. Kao neki živi katalog planova. Mislim da je mnogo veća motivacija za vas kada vidite kakav se rezultat očekuje nakon što postavite neku od predloženih ideja.

PODSETNIK NA ROKOVE

UPOZORENJE NA TOPLOTNI TALAS! Pripremite svoje biljke! Malčirajte ih, pospite šećer oko korena pre zalivanja, režim zalivanja mora biti u ravnoteži.

Malčiranjem se zatvaraju gnezda i tuneli i sprečava se isparavanje vode. malčirajte svežom stravom jer ona je biološki aktivna i pospešuje aktivnost mikroorganizama.

O posipanju šećera sam pisalala u prethodnim Nedeljnicima pa onda znate da se na ovaj način omogućava iskorištavanje N i P ig tla ili PMova.

Što se tiče ravnoteže režima zalivanja to podrazumeva da se sistem zalivanja ne pojačava već ostane isti jer biljke koje su pod stresom zbog visokih temperatura, a promeni im se režim zalivanja naglo mogu da dožive toplotni udar.

Iako su visoke temperature još uvek smo u setvi i sadnji i sve što sam navela u epizodi Kako započeti baštu u junu je aktuelno ali uz napomenu:

1. Gnezda sa mešavinom 321 obavezno pre setve zaliti vodom, rashladiti ih
2. Ako sadite krompir sen opre polagan ja krompira obavezno rashladite vodom
3. Tek presađene biljke se zalivaju nekoliko dana uzastopno dok se ne prime pa im se tek onda usklađuje režim zalivanja.

Ovo nam je prvi toplotni talas, biće ga sigurno još nekoliko i za ovo smo trenirali biljke kroz jačanje imuniteta pa ne brinite – izdržaće!

OBAVEŠTENJE O NOVIM PONUDAMA

Kao što znate iz obaveštenja u prošlim Nedeljnicima, **nove verzije Projekata bašte više nisu dostupne za kupovinu, a ni individualni mentorski rad se neće održavati ove sezone.** I ta opcija članstva na našoj edukativnoj platformi je trenutno zatvorena.

Postoji i drugi vid članstva, a to je kolektivni mentorski rad, ulazak u našu Učionicu, odnosno našu celu Zajednicu.

Pa ako mislite da bi vam pomoglo da imate mene kao svog mentora kome možete da postavljate pitanja u Učionici, ali i da učite iz pitanja drugih baštovana, kao i da učite iz edukativnog sadržaja koji se nalazi u Čitaonici...

Trenutno se možete prijaviti za jun.

Prijava se vrši preko naše web-stranice popunjavanjem jednostavne ankete. Nakon popunjene ankete kontaktiraće vas naš koordinator Goran Pivašević putem aplikacije Viber sa dodatnim informacijama.

Za anketu kliknite ovde: <https://tragbiljke.com/trag-biljke-ucionica/>

Sledeći Nedeljnik očekujte u naredni **četvrtak**.

Do tada, ostanite nam dobro!

Biljana,

Trag Biljke Tim

Trag Biljke je jedna od retkih samoodrživih i međunarodnih platformi koja povezuje 30 zemalja, 394 gradova

Koordinator: Goran Pivašević

Direktor: Jovan Banović

Jutjub: Sanja i Jan Rakić, Jovan Banović, Goran Pivašević

Instagram: Katarina Kremenović

Tik Tok: Jovan Banović

FB stranica: Jovan Banović, Goran Pivašević

Administratori platforme: Nada Radinić, Marko Petković, Gordana Bojanić, Mia Božić, Jasmina Nenadić, Sabina Kovačić, Nina Martinović, Nedeljko Ivanešić.

Autor edukativnog programa, video materijala i tekstova sam ja Biljka.